



Dugsiga Hoose ee Southville

Siyaasadda Lacag-bixinta iyo Dib-u-celinta

Siyaasadda waxaa qoray:	Siyaasadda Tusaalaha BCC	
Waxaa ansixiyay Guddiga Maamulka	16.12.25	
Taariikhda dib-u-eegista mustaqbalka:	Diseembar 2026	
Saxiixay (Maamulaha Dugsiga):		Taariikhda: 16.12.25
Saxiixay (Guddoomiyeyaasha):		Taariikhda: 16.12.25

Waxyaabaha ku jira

1.	Hordhac.....	2
2.	Siyaasadda Dacwadda.....	2
3.	Hawlaha Lacag Lagu Qaado	3
4.	Xisaabinta kharashka	4
5.	Siyaasadda Dib-u-cafinta.....	5
6.	Racfaanka	5
	Soo koobidda Habka EQIA	6

1. Hordhac

Siyaasadda lacag-bixinta iyo dib-u-soo-celinta waxay la jaanqaadaysaa shuruudaha sharciga waxaana dib loo eegaa sanad walba.

Qaab-ciyaareedka Sharciga

Ujeeddooyinka qodobbada lacagta lagu qaado ee Xeerka Dib-u-habaynta Waxbarashada 1988 waa:

- in la ilaaliyo xuquuqda waxbarashada bilaashka ah ee dugsiga
- si loo caddeeyo in hawlaha la bixiyo gebi ahaanba ama inta badan inta lagu jiro waqtiga caadiga ah ee waxbarashada ay u diyaar yihiin dhammaan ardayda iyadoon loo eegin kartida ama rabitaanka waalidkood/daryeelayaashooda inay ka caawiyaan daboolidda kharashka.
- in dugsiyada la siiyo ikhtiyaar ay ku qaadaan lacagta hawlaha ikhtiyaariga ah ee si buuxda ama inta badan loo bixiyo saacadaha ka baxsan dugsiga
- si loo xaqiijiyo xaq iskuulada ee lagu casuumo tabarucyo iskaa wax u qabso ah oo loogu talagalay faa'iidada dugsiga ama taageero hawl kasta oo ay dugsigu qabanqaabiso, ha ahaato inta lagu jiro ama ka baxsan saacadaha dugsiga

2. Siyaasadda Dacwadda

Hawlaha aan lacag lahayn

Wax lacag ah lagama qaadi doono hawlaha soo socda:

- Waxbarasho oo gebi ahaanba ama inta badan lagu bixiyo saacadaha dugsiga. Tani waxay ka mid tahay bixinta agab, buugaag, qalab, qalab kale iyo sidoo kale gaadiidka la bixiyo saacadaha dugsiga si ardayda loogu qaado inta u dhaxaysa dugsiga iyo hawlgalka;
- Waxbarasho la bixiyo saacadaha dugsiga ka baxsan haddii ay qayb ka tahay Manhajka Qaranka, ama qayb ka mid ah manhajka imtixaanka dadweynaha ee la qorsheeyay oo ardaygu lagu diyaarinayo iskuulka, ama qayb ka mid ah waxbarashada diinta;
- Casharrada muusikada qalabka iyo codka ee ardayda si gaar ah ama kooxo u barta, haddii aan casharrada la bixin codsiga waalidka/daryeelaha ardayga.

Deeqaha Iskaa Wax U Qabso

Haddii dugsigu aanu qaadi karin kharash, isla markaana aan suurtagal ahayn in hawlaha dheeraadka ah lagu sameeyo iyadoo la adeegsanayo kheyraadka caadiga ah ee dugsiga, dugsigu wuxuu codsan karaa ama casuumi karaa waalidiinta inay ka qayb qaataan kharashka safarka.

Codsiyada deeqaha iskaa wax u qabso ah waxay caddeyn doonaan in:

- ma jiri doonto wax qasab ah in la ka qayb qaato
- in aan carruur ah laga reebin hawl ama looma dhaqmi doonin si ka duwan iyadoo la eegayo haddii waalidkiis ay wax ka qayb qaateen codsi
- Haddii aysan jirin wax ku filan oo hawshu suurtagal noqon karto, ama dugsigu uusan ka heli karin ilo kale, markaas hawshu ma dhici karto

Waalidiin iyo daryeelayaashu waxay dareemi karaan dhibaato dhab ah awgeed awoodi kartaan inay bixiyaan tabaruc iskaa wax u qabso ah. Dhammaan waalidiinta iyo daryeelayaasha waxaa la ogeysiiyaa in taageero dhaqaale la heli karo haddii ay buuxiyaan shuruudaha la cayimay. Dugsigu wuxuu isticmaali doonaa macluumaadka sheegaya in ilmuhu helayo cunto iskuul oo bilaash ah iyo/ama premium-ka ardayga sida barta bilowga ah, waalidiinta oo dhan waa in sanad walba lagu wargeliyaa in haddii aan la qaadanin faa'iidooyinka ay u qalmi karaan ay ka dhigan tahay in ilmahoodu uusan heli karin maalgelinta la heli karo.

3. Hawlaha Lacag Lagu Qaado

Dugsigu wuxuu soo celin karaa dhammaan kharashyada hawlaha soo socda, laakiin kharashyada ma dhaafi doonaan qiimaha dhabta ah:

Kheyraadka: Agab, buugaag, qalab, ama qalab, halka waalidka/daryeelaha ilmaha uu doonayo inuu lahaado;

Casharrada Muusiga Socdaalka: Kharashka casharrada iyo kirada qalabka dugsiga waxaa laga qaadi doonaa waalidiinta. Waalidiintu waa inay horay u bixiyaan kharashka waxbarashada muusikada haddii kale ilmahooda waa laga saari doonaa casharrada. Dhammaan isgaarsiinta la xiriirta casharrada safarka, oo ay ku jirto goorta lacagta la bixinayo, waalidiinta/daryeelayaasha ayaa si toos ah uga hela Bristol Beacon.

Ogeysiis ku saabsan casharrada muusikada:

Inkastoo sharcigu sheegay in guud ahaan dhammaan waxbarashada la bixiyo saacadaha dugsiga ay tahay inay noqoto bilaash, casharrada muusikada qalabka iyo codka waa mid ka reeban xeerkaas.

Xeerarka Kharashaadka Waxbarashada Muusikada (England) 2007 waxay qeexeen xaaladaha laga qaadi karo lacagaha lagu qaadi karo waxbarashada ciyaarista qalabka muusikada, oo ay ku jirto barashada codka.

Kharash ayaa laga bixin karaa casharrada codka ama qalabka muusikada ee si gaar ah, ama kooxo cabbir kasta leh, haddii waxbarashada la bixiyo codsiga waalidka ardayga. Kharashyada ma dhaafi karaan kharashka qaybta, oo ay ku jiraan kharashka shaqaalaha bixiya waxbarashada. Xeerarku waxay cadeynayaan in lacag qaadista aan la bixin karin haddii baridda ay tahay qayb muhiim ah oo manhajka qaranka, ama lagu bixiyo maritaanka koowaad ee barnaamijka muhiimka ah ee heerka 2 ee Barnaamijka

Instrumental iyo Vocal Tuition Programme. Waxay sidoo kale caddeeyeen in aan wax dacwad ah laga qaadi karin ardayga ay hayso hay'ad deegaanka ah (sida ay ku cad tahay qodobka 22(l) ee Xeerka Carruurta 1989).

Dharka: Waalidiinta waxaa laga filayaa inay bixiyaan dhar ku habboon carruurta shaqada fasallada maalinlaha ah, jimicsiga gudaha iyo dibadda;

Magdhaw: Kharashyada dayactirka ama beddelka waxaa laga qaadi karaa jabin, dhaawac ama lumo hanti haddii ay ka dhalatay dhaqanka ardayga sida daaqaadaha, buugaagta iyo qalabka;

Fanaaniinta booqda: (kooxaha tiyaatarka, qoob-ka-ciyaarka iyo muusikada);

Qaar ka mid ah qodobada da'da hore (eeg Xeerka Waxbarashada (Kharashaadka Sannadaha Hore) 2012);

Adeegyada bulshada;

Waxbarasho la bixiyo meel ka baxsan waqtiga dugsiga oo aan ahayn:

- Qayb ka mid ah Manhajka Qaranka;
- Qayb ka mid ah manhajka imtixaanka dadweynaha ee la qorsheeyay ee ardaygu lagu diyaarinayo dugsiga; ama
- Qayb ka mid ah waxbarashada diinta.

Gaadiidka: (marka laga reebo gaadiidka loo baahan yahay in ardayga loo qaado iskuulka ama goobaha kale ee ay maamulka deegaanka/hay'adda maamulka u diyaariyeen in ardayga la siiyo waxbarasho);

Booqashooyinka Deganaanshaha: Hoyga iyo hoyga ardayga booqashada deganaanshaha (iyadoo la raacayo heshiisyo cafis ah);

Lacagta booqashooyinka waxbarasho badanaa lama soo celin karo haddii aysan ka qayb galin. Shuruudaha joojinta ee Booqashooyinka Waxbarashada Deganaanshaha waa sida shuruudaha lagu ogeysiiyay waqtiga la qabsanayo.

Adeegyo/adeegyo dheeri ah oo la siiyo ardayda (daryeelka wraparound, naadiga quraacda, naadiyada dugsiga kadib, shaah iyo fadhiyada shaqada guriga ee la kormeero halkaas oo ay maamulaan hay'adda maamulka).

Dugsiga Hore: Kharashaadka la xiriira bixinta Dugsiga Hore fadlan eeg Siyaasadda Gelitaanka Dugsiga Hore.

4. Xisaabinta kharashka

Marka la xisaabinayo qiimaha waxyaabaha dheeraadka ah ee ikhtiyaariga ah, qaddar ayaa lagu dari karaa iyadoo la xiriirta:

- agab, buugaag, qalab, ama qalab la xiriira ikhtiyaariga dheeraadka ah;
- kharashka dhismayaasha iyo hoyga;
- shaqaalaha taageerada;
- shaqaalaha macallimiinta oo ku shaqeeya heshiisyada adeegyada si ay u bixiyaan

ikhtiyaar dheeraad ah, taasoo ay ku jiraan macallimiinta beddelka ah ee si gaar ah loogu shaqaaleysiiyay inay bixiyaan ikhtiyaar dheeraad ah; iyo

- Kharashka, ama qayb ku habboon oo kharashyada, shaqaalaha macallimiinta ee loo shaqaaleysiiyo inay bixiyaan waxbarashada ciyaarista qalabka muusikada, ama barashada codka, halkaas oo waxbarashada ay tahay ikhtiyaari dheeraad ah.

Lacag kasta oo laga qaado ardayda shaqsiga ah ma badnaan doonto kharashka dhabta ah ee bixinta hawlaha dheeraadka ah ee ikhtiyaariga ah, oo si siman loogu qaybiyey tirada ardayda ka qaybgalaysa.

5. Siyaasadda Dib-u-cafinta

Haddii waalidiinta ardayga ay doonayaan in ilmahoodu ka qayb qaato hawl dheeraad ah ama ikhtiyaari ah, oo lacag laga qaadayo ama la codsanayo deeq ikhtiyaari ah, isla markaana ay dareemaan xaaladdooda dhaqaale aysan ku filnayn in lagu daboolo kharashka hawsha, Guddiga Maamulka ayaa waalidiinta ku casuumaya inay arrintan si qarsoodi ah ula wada hadlaan Madaxa Dugsiga iyo/ama Shaqaalaha Xiriirka Qoyska, iyadoo la qorsheynayo in dugsigu maalgeliyo dhammaan ama qayb ka mid ah kharashka.

Kharashaadka 'hawlaha kale ee la xisaabtamo' sidoo kale si buuxda ama qayb ahaan ayaa loo joojin karaa. Marka ay habboon tahay, Guddoomiyeyaashu waxay ansixiyaan isticmaalka miisaaniyadda la xilsaaray iyo dhaqaaleyaal kale sida Ardayga Premium-ka si loo oggolaado 'hawlaha la xisaabtamo' si buuxda ama qayb ahaan loo wareejiyo.

Ardayda waalidiintoodu helayaan faa'iidooyin gaar ah ma qaadi doonaan hoyga iyo hoyga wax lacag ah. Tani way is beddeli kartaa, balse badanaa waxay la mid tahay in ardaydu u qalmaan cunto iskuul oo bilaash ah (sababtoo ah helitaanka faa'iidooyin la cayimay, ma aha iyadoo la soo bandhigayo FSM guud ee ilmaha yaryar). Faa'iidooyinka hadda ee u qalma waxaa laga heli karaa bogga DfE.

Maalgelinta Pupil Premium waxaa loo qoondeeyay dugsiga loogu talagalay:

- carruurta u qalma Free School Meals;
- carruurta u qalma Free School Meals lixdii sano ee la soo dhaafay;
- carruurtooda waalidkood waxay u adeegeen ama ka soo qayb galeen ciidamada afartii sano ee la soo dhaafay;
- Carruurta la daryeelay ama la daryeelay

Dugsigu wuxuu qiimeeyaa deeqda dheeraadka ah ee loo baahan yahay ardayda gaarka ah. Sidaas darteed, carruurta buuxiya ugu yaraan mid ka mid ah shuruudadan waxay heli karaan caawimaad qaar ka mid ah alaabta lagu qaado, sida loo arko inay ku habboon tahay ilmaha iyo ilaa ama aan ka badnayn wadarta guud ee maalgelinta Pupil Premium ee loo helay ilmahaas.

Maalgelinta Ardayga Premium waxaa inta badan loo isticmaalaa in lagu taageero kharash dhimis ah:

Safarrada degaanka

Safarrada iskuulka (safarro maalmeed)

6. Racfaanka

Haddii waalid uu dareemo in Madaxa Iskuulka uu diiday codsigooda si ka baxsan xuduudaha siyaasaddan, waxay racfaan u gudbi karaan Guddoomiyaha Maamulka (iyada oo loo marayo iskuulka) si kiiskooda dib loo eego. Haddii Guddoomiyaha Guddoomiyeyaasha uu dareemo in sheegashada waalidka ay u baahan tahay baaritaan dheeraad ah, waxay magacaabi doonaan Guddoomiye si uu kiiska u eego si uu u eegayo. Go'aanka guddoomiyaha la magacaabay waa mid kama dambeys ah.

Soo koobidda Habka EQIA

Siyaasadda:		Dacwadda iyo Dib-u-soo-celinta					
EQIA waxaa dhammeystiray:		Maamulaha iyo FGB					
Kadib EQIA, ma la aqoonsaday saameyn suurtagal ah?							
Haa				Maya		✓	
Astaanta la ilaaliyo kee ayaa saameyn kara?							
Da'da		Jihada galmada		Beddelka jinsiga		Iskaashiga guurka/ madaniga ah	
Naafonim o		Jinsiyad (midab, qowmiyad, asal ama asal qaran)				Uurka/ umarnimada	
Galmo		Khibradda nidaamka daryeelka				Diinta ama rumaysadka	
Waa maxay caddeymaha loo adeegsaday in lagu xoojiyo qiimeynta?							
Xogta	✓	Tirakoob	✓	La-tashi	✓	Sahanka	✓
Aqoonta bulshada		✓		Kale	✓	[Faahfaahin]	
Waa maxay wax ka beddelka la sameeyay?							
•							
Waa maxay tallaabooyin dheeraad ah/ yareyn dheeraad ah oo loo baahan yahay?							
•							
Kormeerka							
Taariikh da		Wax dheeraad ah looma baahna	✓	Kordhinta kor ku xusan			
Taariikh da		Wax dheeraad ah looma baahna	✓	Kordhinta kor ku xusan			
Taariikh da		Wax dheeraad ah looma baahna	✓	Kordhinta kor ku xusan			